

Judecătoria Buiucani, mun. Chişinău

Judecător: S.Balmuş

Curtea de Apel Chişinău

Judecători: D.Manole, E.Fistican, S.Arnăuț

Curtea Supremă de Justiție

Judecători: V. Doagă, A. Cobăneanu, G. Stratulat, O. Sternioală, Iu. Oprea

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iuliana Oprea

examinând cererea de revizuire depusă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor” împotriva Primăriei și Consiliul local Durlești, intervenient accesoriu Rotaru Ion privind contestarea actelor administrative, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016,

CONSTATĂ:

La 13.03.2010, ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor” a înaintat cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primăriei și Consiliului local Durlești prin care a solicitat anularea actelor de delimitare și formare ca bun imobil aparte - terenul cu nr. cadastral 0121111280 din str. Cartușa, 13, or. Durlești, mun. Chişinău, anularea deciziilor Consiliului or. Durlești, mun. Chişinău de scoatere la licitație a terenului cu nr. cadastral 0121111280 din str. Cartușa, 13, or. Durlești, anularea actelor de înstrăinare a terenului cu nr. cadastral 0121111280 din str. Cartușa, 13, or. Durlești, mun. Chişinău.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, în temeiul hotărârii Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2009, rămasă definitivă și irevocabilă, a fost dispusă admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare împotriva Consiliului și Primăriei or. Durlești și a fost dispusă recunoașterea dreptului de proprietate a statului asupra imobilelor amplasate pe str. Cartușa, 13, or. Durlești, cu drept de gestiune a acestora de către ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor”.

La fel, reclamantul a indicat că, în scopul determinării clarității asupra căror bunuri se răsfrânge hotărârea Curții de Apel Economice din 30.10.2009, prin încheierea aceleiași instanțe a fost dispusă explicarea hotărârii din 30.10.2009 și stabilite bunurile asupra cărora se răsfrânge această hotărâre. Totodată, prin

încheierea din 13.01.2010, a fost menționat faptul că hotărârea Curții de Apel Economice din 30.10.2009, nu se răsfrânge asupra dreptului de proprietate a terenurilor situate pe str. Cartușa, 13.

Astfel, reclamantul indică că, în procesul înregistrării dreptului de proprietate a statului asupra imobilelor din str. Cartușa, 13, or. Durlești, ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” a luat cunoștință de faptul că terenul cu nr. cadastral 0121111280, cu suprafața de 033,19 ha, pe care sunt amplasate o parte din construcțiile proprietate a statului, conform hotărârii Curții de Apel Economice din 30.10.2009, a fost format, în temeiul deciziei Consiliului or. Durlești din 09.12.2008 ca bun imobil aparte prin divizare, în baza terenului cu nr. cadastral 0121111350, și ulterior, înstrăinat în temeiul deciziei autorităților locale ale or. Durlești.

Susține reclamantă că, acțiunile Consiliului și Primăriei or. Durlești de divizare a terenului cu nr. cadastral 0121111350, sunt ilegale și pasibile de a fi anulate, inclusiv contractul de vânzare-cumpărare, reieșind din faptul că, pe aceste terenuri sunt amplasate clădiri - proprietate a statului, astfel, acestea constituind terenuri aferente clădirilor invocate.

Arată reclamantul că, conform deciziei Primăriei or. Durlești nr. 587 din 20.10.1995 și adevărîței nr. 672 din 19.09.1997, a fost recunoscut dreptul ÎS „Agroorgservice” (succesor în drepturi și obligații a căruia este ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor”) în privința a 0,50 ha teren din str. Cartușa, 13, or. Durlești, mun. Chișinău.

Consideră reclamanta că, acțiunile autorităților publice locale contravin prevederilor Legii privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor, precum și prevederilor Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice.

La 01.02.2010, ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” a depus o cerere prealabilă la Primăria și Consiliul or. Durlești prin care a solicitat anularea actelor care au stat la baza înstrăinării terenului cu nr. cadastral 0121111280, însă, până la depunerea acțiunii în instanța de contencios administrativ, reclamanta nu a recepționat un răspuns la cererea respectivă.

Solicită ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” anularea pct. 1 al deciziei Consiliului or. Durlești nr. 10.12.1 din 09.12.2008 privind separarea bunului imobil cu nr. cadastral 0121111208 cu formarea a două bunuri imobile cu nr. cadastral 0121111280 cu suprafața de 3319 m² și nr. cadastral 0121111350 cu suprafața de 1837 m², cu menținerea bunului imobil integral cu suprafața totală de 5156 m², declararea nulității și anularea actelor care au stat la baza desfășurării licitației publice din 03 iulie 2009, ora 09:00, în partea vânzării terenului destinat construcției, intravilan, mun. Chișinău, or. Durlești, str. Cartușa, 13, cu nr. cadastral 0121111280 cu suprafața de 0,3319 ha și a licitației publice în această parte cu revenirea părților la poziția inițială; anularea contractului de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 19508 din 19.10.2009, încheiat între Primăria or. Durlești și Rotaru Ion, privind adjudecarea lotului nr. 5 și anume: teren cu destinație „neproductive” nr. cadastral 0121111280, cu suprafața totală în hotarele generale de 0,3319 ha, situat pe adresa mun. Chișinău, or. Durlești, str. Cartușa, 13.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 februarie 2015, acțiunea depusă de ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea

Animalelor” a fost admisă.

A fost anulat pct. 1 al Deciziei Consiliului or. Durlleşti nr. 10.14.1 din 09 decembrie 2008, privind separarea bunului imobil nr. 13 din str. Cartuşa, or. Durlleşti, mun. Chişinău, cu nr. cadastral 012111208 şi formarea a două bunuri imobile cu nr. cadastrale 012111280 cu suprafaţa de 3319 m² şi nr. cadastral 012111350, cu suprafaţa de 1837 m², cu restabilirea în situaţia anterioară, ca un bun integru, ca ilegal în fond, emis contrar prevederilor legii.

Au fost declarate nule actele care au stat la baza petrecerii licitaţiei publice din 03 iulie 2009, ora 09:00, în partea înstrăinării terenului destinat construcţiei, intravilan, mun. Chişinău, or. Durlleşti, str. Cartuşa, 13, cu nr. cadastral 012111280, cu suprafaţa de 0,3319 ha, şi a licitaţiei publice menţionate.

A fost declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a obiectului la licitaţia cu strigare nr. 19508 din 19.10.2009, încheiat între Primăria or. Durlleşti şi Ion Rotaru, privind adjudecarea lotului nr. 5, teren cu nr. cadastral 012111280, cu suprafaţa de 0,3319 ha, situat pe str. Cartuşa, 13, mun. Chişinău, or. Durlleşti.

Pentru a hotărî astfel, instanţa de fond a aplicat prevederile art. 1, 3, 4, 5 alin. (1) şi (2) lit. b), 25 alin. (1) lit. b) şi 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, art. 16 şi 123 CPC, art. 4 alin. (1) lit. c) şi (6) din Legea privind terenurile proprietate publică şi delimitarea lor, art. 10 alin. (2) din Legea privind administrarea şi deetatizarea proprietăţii publice, menţionând că pîrîta, ignorând hotărârile instanţelor de judecată prin care a fost recunoscut dreptul de proprietate a statului asupra imobilelor amplasate pe str. Cartuşa, 13, or. Durlleşti, ilegal a separat şi a scos la licitaţie terenul proprietate-publică cu suprafaţa de 0,3319 ha cu nr. cadastral 012111280.

Nefiind de acord cu soluţia adoptată de instanţa de fond, la 26.02.2015, Rotaru Ion, prin intermediul avocatului său Daniel Cobzac, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău din 24 februarie 2015, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanţei de fond şi emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea să fie respinsă.

În motivarea apelului declarat, Rotaru Ion a indicat că, instanţa de fond nu a dat o apreciere faptului că, la momentul desfăşurării licitaţiei, Rotaru Ion nu cunoştea şi nici nu putea să cunoască despre existenţa hotărârii Curţii de Apel Economice din 30.10.2009 şi a încheierii din 13.01.2010, or, la dosar nu au fost administrate probe care să confirme acest fapt.

La fel, apelantul a menţionat că, instanţa a ignorat că, Rotaru Ion a manifestat diligenţă la încheierea contractului de vânzare - cumpărare contestate, deoarece a efectuat tranzacţia bazându-se pe conţinutul Registrului bunurilor imobile, în care nu erau înregistrate careva grevări asupra terenului litigios.

Concomitent, apelantul indică că, notarul care a autentificat contractul de vânzare - cumpărare contestat, a îndeplinit cerinţele legale stabilite, fapt care a rezultat în autentificarea acestui contract.

Ulterior, la 24.03.2015, Primăria şi Consiliul or. Durlleşti au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău din 24 februarie 2015, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanţei de fond şi emiterea unei noi hotărâri prin care acţiunea reclamantei să fie respinsă.

Apelanta în susţinerea apelului declarat a indicat că, administraţia publică locală, fiind proprietar al terenului iniţial, în baza deciziei din 09.12.2008, a devenit

proprietarul legal al bunurilor formate prin divizarea acestui teren.

A relatat că, la 23.11.1995, de către Parlamentul RM a fost adoptată Legea nr. 668 pentru aprobarea listei unităților ale căror terenuri destinate rămân în proprietatea statului, însă, în această listă, nu se regăsesc terenurile întreprinderii de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și reproducerea animalelor”.

S-a mai arătat în apelul depus că, legalitatea contractului de vânzare - cumpărare contestat a fost verificată și de registratorii OCT Chișinău, cu ocazia înregistrării drepturilor de proprietate rezultate din aceste contracte în Registrul bunurilor imobile, și au stabilit că, contractul menționat este legal.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, cererile de apel declarate de către Rotaru Ion și Primăria și Consiliul or. Durlești au fost respinse, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 februarie 2015.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelanți nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererile de apel sunt neîntemeiate. Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

Considerând ilegală decizia instanței de apel, la 03.02.2016, Primăria și Consiliul local Durlești au contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15.12.2015 ca fiind neîntemeiată.

La 04.03.2016 a depus recurs și Rotaru Ion, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15.12.2015 și a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 februarie 2015 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, s-au admis recursurile declarate de către Primăria și Consiliul local Durlești și Rotaru Ion.

S-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 februarie 2015 și s-a adoptat o hotărâre nouă prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor” împotriva Primăriei și Consiliului local Durlești, intervenient accesoriu Rotaru Ion privind anularea pct. 1 al deciziei Consiliului or. Durlești nr. 10.12.1 din 09.12.2008 privind separarea (divizarea), combinarea bunului imobil cu menținerea bunului imobil integral cu suprafața totală de 5156 m²; declararea nulității actelor care au stat la baza desfășurării licitației publice din 03 iulie 2009, ora 09:00, în partea vânzării terenului destinat construcției, intravilan, mun. Chișinău, or. Durlești, str. Cartușa, 13, cu nr. cadastral 0121111280 cu suprafața de 0,3319 ha și a licitației publice în această parte cu revenirea părților la poziția inițială; anularea contractului de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 19508 din 19.10.2009, încheiat între Primăria or. Durlești și Rotaru Ion, privind adjudecarea lotului nr. 5 și anume: teren cu destinație „neproductive” nr. cadastral 0121111280, cu suprafața totală în hotarele generale de 0,3319 ha, situat pe adresa mun. Chișinău, or. Durlești, str. Cartușa, 13.

La 28.09.2016, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a prezentat cerere de revizuire, prin care solicită admiterea cererii, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță.

În motivarea cererii de revizuire, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a invocat temeiul prevăzut la art. 449 lit. c) CPC.

Menționează revizuentul că nu a participat la proces, deși este fondator al Întreprinderii de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” cu cota 100 % în capital social al întreprinderii.

Consideră Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare că prin neimplicarea în procesul de judecată, prin prisma art. 26 din Constituția Republicii Moldova, i s-a încălcat dreptul la apărare, care este un drept garantat.

Verificând temeiurile invocate în cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 CPC, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 CPC cu anexarea probelor ce le confirmă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată că revizuenta solicită revizuirea deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, invocând ca temei lit. c) a art. 449 CPC.

În conformitate cu art. 449 lit. c) CPC, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Colegiul remarcă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) CPC, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca

participanți, lezându-le astfel în drepturi – fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

În cererea de revizuire, s-a indicat că temei pentru a revizui decizie Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, constituie faptul că Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, deși este fondator al Întreprinderii de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” cu cota 100 % în capital social al întreprinderii, nu a fost atras ca parte în proces.

Potrivit art. 447 lit. b) CPC, sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

În acest sens, Colegiul apreciază critic argumentul revizuentului cum că nefiind atras în proces, i s-a încălcat dreptul la apărare, or, având în vedere litigiul în cauză, se constată că Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” a reprezentat interesele fondatorului, fiind gestionar al pretinselor bunuri a revizuentului.

Prin urmare, contrar afirmației revizuentului, drepturile sale nu au fost încălcate, or, participarea persoanei fondate, în speță gestionarul bunurilor pretinse a fi deținute cu drept de proprietate, a asigurat respectarea drepturilor fondatorului.

Astfel, Colegiul menționează că, revizuirea este o cale de atac de retractare a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege, are loc redeschiderea procesului în vederea corectării unei erori judiciare ce rezultă din circumstanțe necunoscute instanței la momentul judecării cauzei.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit conchide că circumstanțele invocate de revizuentă drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuenta nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și

convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducerea Animalelor” împotriva Primăriei și Consiliul local Durlești, intervenient accesoriu Rotaru Ion privind contestarea actelor administrative.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iuliana Oprea